

El sol a les vinyes, d'Olga Xirinacs

Autora d'una obra extensíssima, poètica i narrativa, i guardonada amb els premis més importants de la literatura catalana, des del Sant Jordi de novel·la al Carles Riba de poesia, i distingida amb la Creu de Sant Jordi, la màxima distinció del país concedida per la Generalitat, Olga Xirinacs és una de les veus més consolidades de les nostres lletres i un exemple de passió per la literatura, l'última mostra de la qual és *El sol a les vinyes*, un llibre que ens convida a viure amb els seus ressons de llum i color d'estiu madur, evocació de festa i ritual de sang vivificador amb què alimentar l'esperança, com assenyala la mateixa autora.

Així he llegit jo aquest poemari que se'n descobreix sense vels en el curt i oportú proemi que l'encapçala, com una mà allargada per conduir-nos a través dels seus versos. En aquest sentit, no puc deixar en l'oblit la invocació que ella ha volgut que figurés en la portada del llibre a *Il vangelo secondo Matteo*, la pel·lícula que Pier Paolo Pasolini va estrenar el 1964.

Aquest és el rastre que indissimuladament segueix *El sol a les vinyes*, a partir del record senzill dels deixebles de Jesús, que el recorden com l'home que estimava, sol davant del seu destí ineluctable: "pagar amb la vida el seu excés d'amor".

És així que comença aquest llibre per situar-nos en l'hora del traspàs amb uns magnífics versos que esclaten davant nostre amb la rotunditat d'una condició humana assumida amb plenitud:

"li va saber greu morir a l'hora que floria la farigola", diuen.

Una poètica paradoxal que alimenta l'únic poema en què el jo poètic d'una veu anònima i col·lectiva, entre parèntesi, ens fa arribar la seva veu sobria per il·luminar la perplexitat sorpresa que provoca la "mort que esdevé vida."

A través dels 32 poemes restants se'ns ofereix en petits quadres arrencats del record el perfil d'aquell que sent Déu fou home i visqué i morí entre els homes; d'aquell que fou fill de dona i se sentí estimat al costat d'un banc de fuster, en un pati on "floria l'alfabrega" i on la mare i les veïnes "repassaven roba sota la parra."

Com en un diorama de paraules i imatges, el veiem avançar pensarós enmig de la indecisió i el temor dels qui havien de ser els seus deixebles, encara porucs i desconfiats, sota el pes d'un destí que ningú no podia viure per ell. El recorden abstret, "mirant enllà, els ulls

perduts a l'infinit", i alhora atent als petits gestos del viure col·lectiu, esperant pacientment que els camps s'omplissin de messes madures", predicant la pau i fent de la paraula la llavor que havia de fer florir l'amor en l'esplendor del migdia, mentre esperava el martiri i la mort sota la lluna de Nissan i els deixava el seu exemple perquè aprenguessin que "era seva la terra i havien de morir per defensar-la."

Temia, diuen els deixebles. Ell, que era "el poeta dels camps i dels camins" i "posava les seves paraules com pa sobre les taules", temia el desamor i la traïció, i plorava davant dels murs de la ciutat que l'ignorà i l'engolí.

L'itinerari poètic es clou amb un darrer poema titulat "L'heu endevinat?", un cant sentit a la permanència del seu missatge a través dels segles

Poemari bilingüe català-castellà, *El sol a les vinyes*, ve a tancar per ara una obra poètica sòlida i plenament consolidada i coherent en què el contingut transcendent es vesteix amb versos d'una gran eficàcia, sobris i sense faramalles efectistes, bastits sobre la més noble sensibilitat, continguts i ornats amb la florida d'imatges que no sorgeixen dels jocs verbals sinó del sentiment i la intuïció vital, imatges que apelen tant als nostres sentits, en les olors i els colors, com als referents més pròxims i senzills en els detalls d'una gerra d'aigua a la fresca, un cistell de roba sota la parra o la pols dels camins, capaços de desvetllar en nosaltres l'espurna d'una autèntica i sincera emoció.

JORDI TIÑENA

Publicat al diari *El Punt* el 13 de març de 2006

http://www.vilaweb.cat/www/elpunt/noticia?p_idcmp=1779289